

Diskret ophold

Skoletjenesten, Arbejdermuseet

Karen Marie Sørensen, som I fulgte i udstillingen på Arbejdermuseet, var et adoptivbarn. Hun blev sandsynligvis bortadopteret, da hendes forældre tjente på Fredensborg Slot og derfor ikke havde mulighed for at have hende boende hos sig.

Den erindring, du nu skal læse, stammer fra en mand ved navn Svend Køster. I hans erindring "En Vesterbrodreng Anno 1911 fortæller" beskriver han indledningsvist hvordan han bortadopteret til et par på Vesterbro. Hans viden om denne adoption stammer fra fortællinger fra familiemedlemmer og breve.

Jeg er født en sommerdag på Vesterbro, Sankelmarksgade 11, 4 th. d. 16. juli 1911, hos mine adoptivforældre, som dermed blev mine forældre, idet de havde en 16-årig tysk pige i "Diskret ophold", som var et meget udbredt annoncetilbud i aviserne på den tid. Der var forud arrangeret fuld overtagelsesret samt et beløb på 800 danske kroner, én gang for alle, og dermed var den unge ulykkelige pige, der både skulle føde og afstå mig på én og samme gang, ude af billedet, alt sammen efter strenge ordrer fra hendes strikse moder, der på denne måde løste et meget prekært problem. Samme strikse moder havde i øvrigt forsøgt at overtale min adoptivmor, som jeg herefter vil kalde min mor, til at sørge for, at hendes datter ikke fik barnet i hænde efter fødslen. Et uforskammet ønske, som helt naturligt ikke kunne indfries. På grund af denne barske form for begyndelse på et liv, kunne jeg godt have lyst til at give mit indlæg en undertitel, som skulle være: "Anleveret: Et styk drengebarn 800 kr."

Mine forældre blev da Ida og Vilhelm Nielsen. Min mor og far var født i 1870 og 1871. De blev gift den 26. juni 1897 og den 2. nov. 1898 fik de en datter, som hed Asta. Efter den tid kunne min mor ikke få flere børn. Det var naturligvis en stor sorg for hende, men dengang var det bare en

kendsgerning, hvorefter man havde sig at rette. Dog var der dengang et stort "marked" for adoptiv- og plejebørn. Også dengang kunne en ung pige komme "galt" af sted, og da der ikke var mulighed for abort, og det var utænkeligt at være alene med et barn, var det meget almindeligt at sætte sit uønskede barn i pleje eller adoptere det væk. Mine forældre havde haft mange plejebørn, men det var ikke altid den store lykke, da moderen altid med meget kort varsel kunne forlange sit barn igen. De havde så adopteret en dreng ved navn Villy. Han havde de kun haft i nogle få, inden han døde. Det var ved at slå min mor helt ned, da hun så brændende havde ønsket sig et barn mere. Desuden var hun efterhånden nået en alder (41) hvor det var ved at være betids for hende, hvis hun skulle have flere børn. Hendes egen datter var også blevet 13 år.

Så ville skæbnen, at naboen kom min mor til hjælp. Han var gammel sømand og sejlede på Hamburg. Han havde tilfældigvis en kollega, der var kommet galt af sted med sin kones datter af første ægteskab, (så vidt vides) og det var en alvorlig sag dengang ifølge loven i Tyskland. Her havde han en mulighed for at slippe for fængsel, hvis pigen smugles til Danmark og føde i dølgsmål. I øvrigt var bemeldte pige 5 måneder henne, så sagen hastede. Ved hjælp af to kollegaers ihærdighed og brug af trisser og lodder og alskens smutveje, blev hele forholdet bragt i orden, så man hurtigst muligt kunne få den ulykkelige pige herop til Danmark. (Fulgt af sin stramtandede moder (af årsager vi ikke kender).

Således blev den 16-årige tyske pige (min mor Helene Køster, kaldet Leni) eksporteret til Danmark. Hun var frygtssom, og bar på en hemmelighed, som hun havde svoret aldrig at røbe for nogen, nemlig, hvem der var far til barnet. Under disse pressede forhold ankom hun med sin moder i midten af maj måned 1911 til "diskret ophold".

Forklar udtrykkene "Diskret ophold" og "Dølgsmål"

Hvad fortæller erindringen om forholdet mellem mænd og kvinder på dette tidspunkt?

Hvilke svagheder kan der være ved denne erindring?